

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetés helyben és vidéken:
Egy óra 400 korona. Negyedévre 1200 korona.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Egyes szám ára 20 korona.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt I. emelet
A Debreceni Elő Takarékpénztár épületében
Egyes szám ára 20 korona.

Pár hétig pihentek

halálos ellenségeink. Azok, akik kívül vannak a határokon és azok is, kik itt bent gyilkolják lassu, de biztos méreggel nemzetünk életét. Pár hétig pihentek, mintha új erőt akarnának gyűjteni s mert a nemzetvédelmi szükség boszorkánykonyháján erjednie kellett az új kotyvalék-nak. S mára kész vannak vele s ki-alálják a belendítő levelet. A kis antant sajtójában most olyan hírek kezdenek napvilágot látni, mintha Mussolini olasz miniszterelnök Rómában konferenciát szándékoznék összehívni a magyar jóvátétel ügyében. Nem látszik abszurdumnak, még csak különösnek sem ez a hír, hiszen csak az ősszel ábrándította ki boldogos hiszékenységüket a fasista vezér.

Az ősszel mondotta megdöbbenő őszinteséggel, hogy ne áltassa magát a magyar nemzet, mert Olaszország vele szemben a hadikárpótlásról nem mondhat le. Először azt hittük, hogy nem jól hallottuk a szót Mussolini őszintén megismételte, hogy igenis a magyar jóvátételről van szó. Egészen plauzibilisnek tűnhetik fel tehát a hír, hogy egy kis konferenciát csinál ez ügyben: miért ne, hiszen sok mindent megcsinált már, de konferenciát meg nem próbált. Csak az volt a gyanus, hogy a hírt a kisantant képes és képtelen de egyébként mindenre képes újságjai portálták. Először úgy, hogy az összejövetelre meginvitálnak minket is, majd azzal a megjegyzéssel, hogy Magyarországnak mégis csak ajtó mögött lesz itt is a helye.

S most kiderült, hogy pogány sejtésünk nem volt alap nélkül való, mert a konferenciából egy árva szó sem igaz. Szeretjük elhinni a cáfolatot, melyet egy magyar lapfőigazgató küld Rómából, bár úgy vagyunk ezzel is, mint a cukor és dohány ár-emelkedésével: mielőst megcáfolják, mindárt bizonyosan eljön, de nem áltatjuk magunkat.

Nem az a fontos reánk nézve, hogy mondotta-e ezt Mussolini, vagy sem, hanem az, hogy a kis antant itt és cinkosai, a magyar kenyéren élő bélpoklos gazok terjesztik ezt a hírt és már a jó Isten tudja, hanyadszor terjesztik. S ahányszor kimondják, annyiszor csik a magyar korona és annyiszor csap nyakunk felé a drágasági hullám. A jóvátétel eddig csak rémkép volt, de már legalább tiszser aratta le a liberális vörös tözdespekuláció, a siberiek és könnyen élők gazember hada méreghadisarcát ennek a meszterésnek rémhírnek.

Az a nemzetromboló elvetemültlen aljas maffia, mely életünkre tör, a kisantanttal közös kloaka forrásból táplálkozik. Bent forgatja a szemé fehérit, de a valóságban ő maga játszik, az állam olesó, könnyű pénzével és hogy minél több nyertjen s ennél kevesebbet adjon, vagyis hogy a jobb pénzt minél rosszabb szeméttel fizesse vissza, a más rémhírekkel rontja le a magyar értéket drágaságot.

Borzalmas robbanás egy fővárosi gomb-gyárban.

Tizenegy halottat és nyolc súlyos sebesültöt húztak ki a romok alól.

Budapest, ápr. 19.
Ma délután 1 órakor a Fecske-utcában óriási detonációra futottak össze. Borzalmas látvány volt a Fecske utca 45. számú ház előtt. Súlyos terméskövek hevertek összeörve, a termésköveket a nagyerjú robbanás, a pince lejárataiból szakította fel és hajította ki az utcára. A tűzveszedelem egyre rohamosabban harapódzott el.

Jajveszékkel és sikoltozással volt tele az egész Fecske-utca.

Hosszu percek teltek el, úgy hogy jóformán senki sem tudta, hogy mi történt. Kiss Gyula orvosnövendék, aki a szerencsétlenség láttára a Munkás kávéháza sietett és onnan telefonon felhívta a tűzoltókat és a mentőket. Az orvosnövendék telefonértesítésére elsőnek a tűzoltók vonultak a szerencsétlenség színhelyére. A mentők a tűzoltók munkája alatt a Munkás kávéháza menekült szerencsétleneket részcsitették első segélyben. Ezek voltak a katasztrófa könnyű sebesültjei, akik reszkelve mondták el a csontgomb gyár műhelyében átélt élményeiket. Csak annyi tudtak mondani, hogy az ebéd 113 asztal amikor a gyárnak 44 munkása közül 28 még dolgozott.

Borzalmas robbanás történt. Píllanatokkal később lángba borult az egész gyár.

A műhelybeli munkások nagy része a főbeeső helyiség felé menekült, néhány pedig az utcára nyíló pinceablakon át iparkodott elmenekülni.

Menekülés csak néhányuk sikerült s a 28 munkás legtöbbször a pincében rekedt.

A tűzoltók fejtető sisakkal a pincehelyiségbe jutó füstfelhő mellett is behajoltak, hat tűzoltó jött egymásután s ugyanannyi sebesültet hoztak ki karjukon a gyár műhelyéből.

A tűzoltók a gyár műhely romjai közül alig félóra alatt 11 halottat hoztak fel.

és helyezték el a szomszédos Fecske-utcai ház udvarára. A halottak közül 3 férfi, 5 asszony és 1 gyermek és 3 pedig fiatal leány.

Mind a 11-en felismerhetetlenségig össze voltak égve.

ugy, hogy személvazonosságuk meg-

és növeli az elbirhatalan szörnyű. Kint jóvátételről beszél s bent újra meg újra leszedi a zavarosban halászás teifőle formájában a drágaság hadisarcát. Az állam pénzen 3-4 ezer koronán összevásárolta a buzát s mikor mind az ő hombárjában van, akkor 20-25 ezerről beszél. S hogy magáról elterelje a gyanut, az árdragításért szidja, átkozza a „parasztot” a föld népét. Eltűrni gyéngeség.

állapítása a rendőrhatalóság emberei meg sem kísérelheték.
Marinovics Jenő főkapitány délután fél 3 órakor megjelent a katasztrófa színhelyén. Eddig hivatalos meg-

A közlémezési miniszter a drágaság kérdéséről.

Budapest, ápr. 19.
A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Szilágyi Béla elnök. Jelenté, hogy Farkas István a drágaság ügyében sürgös inerpellációra kér, és kapott engedélyt.

A gazdasági munkabérek vitája.

Az elnöki bejelentések után áttertek a gazdasági munkabérek szabályozásáról szóló javaslat általános vitájának folytatására.

Első felszólaló Glaswein Sándor, aki Forgács Miklósnak beszédére vonatkozólag megállapítja, hogy az ő kommunizmus alatti szereplése tiszta váza van. Ezt nem azért állapítja meg, mert ugyanezt kívánja neki, csupán a tények leszögezése mellett, hanem csak azért, mert ebben a kérdésben az ő álláspontja az, hogy egyszer már egész Zalaegerszegt fel kell oszlatni.

Gaál Gaszton: Mi az? Az egész Zalaegerszegt? Szegény zalaegerszégiek! (Derűltség az egész Házban.)

Glaswein: Ebben a javaslatban nem tartja kielégítőnek azt, hogy igen sok helyen fél rendszabályokat alkalmaz, mégis helyesli a javaslat bevezetését, mert ebben kimondják, hogy a munkabér szerződések nem magyar szerződések. Ezért az elvált kell küzdenie az egész Háznak, de hibája a javaslatnak, hogy további részében már együttes bizottságokról szól. A kereslet és kimálat elvétel, elogásai helytelenül a munkabér szerződésben. A társadalmi törvény mellett törvényesülni kell az erkölcsi törvénynek is. Azt kívánja végül, hogy hasonló formájú, de tökéletes javaslatok kerüljenek a Ház elé, ezt a javaslatot azonban nem fogadhatja el.

Kiss Menyhért a javaslatot örven dedesnek találja, azonban nem tartja helyesnek, hogy a közgazdasági szer- vezeteknek erős befolyást biztosítsa-

állapítások szerint a Fecske-utcai borzalmas szerencsétlenség rövid zár- latból keletkezett.

A rövidzárlat következtében egy benzintároló felrobbant és ennek következtében a gomb készítéséhez használt celuloíd lemezek, amelyek nagy mennyiségben voltak a pince helyiségben felhalmozva, lángbaborultak.

A hivatalos jelentés szerint a Fecske-utcai robbanásnak 11 halottja és 8 súlyos sebesültje van. A Rókus kórházban az igazgató főorvos azt a véleményét mondja, hogy aligha fognak életben maradni.

Ujabb értesülésünk szerint a gyár igazgatóját a rendőrség őrizet alá vette. Az igazgató ugyanis csak csontgombok gyártására kapott engedélyt, amely nem gyúlékony és így nem kíván nagyobb ellenőrzést. Ő azonban titokban celuloidból gyártott gombokat. A celuloid pedig rendkívül gyúlékony s a kellő ellenőrzés hiánya okozta a borzalmas szerencsétlenséget.

mak a szerződésekre. Az szerelné, ha a munkabér megállapító bizottságok tagjait részben a munkaadók, részben pedig a munkások képviselőiből választanák. Szociális szempontból nagyon fontosnak tartja a munkabér szerződéseket, mert ezek szorosan összefüggésben vannak egy a születési, mint a haláli statisztikával.

Vita Szilágyi és Nagyatádi között.

Szilágyi Lajos: Elsősorban politikai szempontból igyekszik bírálni a javaslatot. Azt hitte, ha Nagyatádi Szabó a miniszteri székbe ül, akkor egymásután fogja a Ház elé hozni a szociális javaslatokat. Azt remélte, hogy Nagyatádi a régi kisczadapárt programját fogja megvalósítani a miniszteri székben. Az ellenzék mindig támogatja volna javaslatát. Nagyatádi sohasem akarja elgáncsolni, még akkor sem, amikor pártjában igyekeztek őt munkájában zavarni.

Nagyatádi: Hát most nem igyeke- nek elgáncsolni?

Szilágyi: Ugy látszik, hogy nem is annyira Nagyatádi a hibás, mint a saját pártja, mely nem engedte őt dolgozni. Nagyatádi családostól saját pártjában.

Nagyatádi indulatosan kijelzi Szi- lágyi felé, hogy őt nem fogja Szi- lágyi dirigálni.

Szilágyi: A miniszter ma nagyon féved, hogy ha földművelőkreformot máris megvalósítja. A saját pártja még ezután is nagyon sokáig fogja akadályozni abban, hogy a törvény a gyakorlatban keresztülmehessen, dek azonban mindenkor támogatni fogják, mert a földművelőkreformnak az ellenzék fejtlenül híve.

Erdélyi Aladár: Köszönjük.

Szilágyi: A legnagyobb hiba ott van, hogy lelkiismeretlen politikások veték körül és igyekeztek maguk- nak megnyerni. Egyszer felemlétek,

egyszer leosztották, egyszer megismogatták, egyszer kiporolták. Bizonyos politikuskoknak szükségük volt Nagyatádi Szabóra a multban. Ekkor ezek használtak fel cégerül és bizonyos politikuskoknak szükségük van rá a jelenben is, akik szintén cégerül akarják felhasználni. A miniszter ur nem veszi észre, hogy lassanként elfordul a falu fölé?

Nagyatádi: En könnyen visszamegyek oda, ahonnan jöttem.

Erdélyi Aladár: De nem úgy, mint sokan, akik batyuval jöttek és négy emeletes házuk van már.

Szilágyi: Foglalkozik a javaslat részleteivel. A javaslatot nem fogadja el.

Hoyos Miksa reflektál Szilágyi beszédére. Felelel, hogy a vita során az ellenzéki felszólalók egyetlen komoly érve sem hozták fel. A munkabérek szabályozásának kérdése elsősorban a közgazdaság kérdése, melybe a politika nem férhet bele.

Haller József: Ő mint keresztény szocialista teljes erővel küzd a robotmunka ellen, de nem látás utján. Követeljük a munkabér mértékének megállapítását. Nem fizetést adni, amiből csak éppen meg tudnak élni, miért nem lehet a munkásoknak annyi fizetést adni, amiből nemcsak megélhetnek, hanem egy kicsit félre is tehetnek, tartalékolhatnak. A javaslatban lehetetlennek tartja annak kimondását, hogy a munkásnak kell finanszírozni, ha a rossz munkabér szerződésen javítani akar. Azt szeretné, ha a miniszter maga intézné a bér megállapítást. A javaslatban foglalt módszerrel, mire megállapítják az első munkabér összeget, elmúlik annak időszersége. A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után az elnök napirendi javaslatot tesz a legközelebbi üléshez, délelőtt 10 órakor lesz.

Az elnök bejelenti, hogy Farkas István sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt.

Sürgős interpelláció a drágaságról.

Farkas István: Ez a javaslat a mezőgazdasági munkások nyomorát akarja enyhíteni. Nem ott van a hiba, hogy nincsen elég fizetésük a munkásoknak, hanem hogy nincsen elegendő munkaalkalom.

A következő interpellációt terjeszti elő:

Milyen intézkedéseket hajlandó tenni a kormány a drágaság csökkentésére és a katasztrófális következmények elhárítására. Hajlandó-e a kormány az elsőrendű élelmiszerek kivételét megtiltani, mindaddig, amíg megfelelő árnívóra nem csökken.

Bud János közlekedési miniszter: Mindenkinek kötelessége, teljes pártatlansággal törekedni a drágaság kérdésének megoldására. Azonban olyan biheccelen erővel állunk szemben, amelyek aláászják Európá gazdasági helyzetét, amelyekkel megküzdeni szinte lehetetlen. A kormány nem nézi tétlenül a dolgokat. A termelés érdeke a kivétel teljes szabadsága, a fogyasztók érdeke a kivétel teljes korlátozása. A kormány feladata, hogy a két irányzat között megtalálja a helyes utat, amely az ország viszonyainak megfelel. A kormány sohasem követett egyoldalú szempontokat, a baj a termelés kizárásában van és ezért kell nagy súlyt helyezni a termelési politikára.

Ami az indextörvényt illeti, a munkásság érdekében is végzetesnek tartom az index számot, mert végzetes körülmények származhatnak belőle. Sokkal jobb más utakat, módokat keresni, meg is lehet találni őket, de ilyen elméleti bázissal nem értünk el semmit. Az index szám megállapításához tudni kell az állapot, a bázist amiből kiinduljunk, ez pedig szinte lehetetlen.

Mint hogy a drágaság kérdésében nemcsak az általános elvi megállapodás a fontosak, hanem a részletkérdések is javasolom, hogy hívjuk össze a drágasági bizottságot, ennek a kérdésnek alapos megvitatására. Le-

hetnek köztünk nagy ellentétek a kérdés megoldásában, azonban össze kell fogunk, ha azt akarjuk, hogy hazánkat jobb jövő felé vezessük.

A minisztertanács legközelebb foglalkozik a tisztviselők létszámának csökkentésével

A holnapután tartandó minisztertanácsban fogják, mint értesülünk lefolytatni azokat az alapelveket, amelyek alapján az egyes tárcák tisztviselőinek létszámának redukcióját végrehajtani kívánják. A minisztertanácsnak másik érdekessége

Farkas István a választ nem veszi tudomásul, a Ház a miniszter választát tudomásul veszi.

Az ülés délután háromnegyed 3 órakor ért véget.

is lesz, mert Nagyatádi Szabó és Kállay miniszterek valószínűleg befognak számolni azoknak a tárgyalásoknak eredményéről, amelyeket a mezőgazdasági hitel megoldása érdekében folytattak

Debrecen a jóvátételi követelések ellen

A város jog- és pénzügyi bizottság csütörtökön tartotta ülését a városháza tanácstermében, dr. Vargha Elemér fő ügyvéd elnöklésével.

Az ülés elején a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésrendezésének ügyét tárgyalta le a bizottság és javasolta a közgyűlésnek, hogy a városi tanács által letárgyalt fizetésrendezési javaslatot hagyja jóvá és a kért fizetés emelést úgy a tisztviselőknek és alkalmazottaknak, mint a nyugdíjasoknak, özvegyeknek, árva- és kegydíjasoknak, a javaslatban megállapított mértékben adja meg május 1-től kezdődő hatállyal. Javasolja a bizottság, hogy a számvetés ideiglenes átszervezését továbbra is, de legkésőbb az év végéig tartsa fenn a közgyűlés.

Elfogadta a városi tanács azon javaslatát, mely a városi tisztviselők és alkalmazottak, továbbá a városi nyugdíjasok és özvegyek részére a kormányrendelet értelmében teletelt lakbér pótlására a tisztviselők lakáspénzpótlékának, illetve a lakbér nyugdíjpótlékának felemelése iránt és előterjesztést tesz a közgyűlésnek a felmentett lakáspénzpótlék felfőtésének elrendelésére.

Tudomásul venni javasolja a közgyűlésnek Zöld József tanácsnok bejelentését arról, hogy ő a Fehér Andor és Társa kereskedelmi rt. igazgatósági tagjává választotta.

Javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hogy a Magyar Nemzeti Szövetség átiratát pártolólólag vegye tudomásul és a nemzeti gyűléshez inté-

zendő feliratban emelje fel szavát a jóvátételi követelések tanthatalansága érdekében.

A májál biztos előterjesztését a hontobágyi temető kijelölése és körülárkölése, valamint egy hullaház felépítése tárgyában, levetették a napirendről.

A debreceni Lovaregyelet kérelmére a májusban tartandó löversenyre a város díjára 50,000 koronát javasol a közgyűlésnek megszavazni.

Az Ajtó-utca 15. és az Eötvös-utca 16. sz. sarokházat annak idején eladni rendelte a közgyűlés. A sarokházak eladására két ízben is tartották nyilvános árverést. Az első ízben 1.310.000 koronát ígérték a telekért, utóajánlat következtében megartott újabb árverés alkalmával pedig 1.357.000 koronát ajánlottak meg Daku István és András. A bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy az árverés eredményét, tekintve, hogy a telek forgalmi értéke sokkal nagyobb a megajánlott árnál, ne hagyja jóvá. A világiási vállalat részére 23 és fél millió koronát javasol a bizottság engedélyezni az árammérők és transzformátorok beszerzési költségeire.

Végül javasolja a bizottság, hogy vegye fel a községi kötelekba a közgyűlés az alábbiakat: Szatmári Andrásh vármegyei hajdú díjmentesen, Farkas Béla kereskedelmi alkalmazottat 20.000 kor. dr. Bíró Károly ügyvédet pedig 5000 kor. díj lefizetés ellenében.

A korona 12.

A buza 24,500—25,000. korona.

Zürichi zárlat: Berlin 380, Hollandia 216, Newyork 550 fél, London 2565, Páris 3645, Milánó 2722 fél, Prága 164 fél, Budapest 12, Belgrád 560, Varsó 130, Bécs 77 fél, Szófia 420.

Devizaközpont hivatalos ártályamál
Angol font 20625—21525, London 20900—21500, dollár 4510—4660, Newyork 4490—4640, márka 1650—1850, Berlin 16—18, Lira 227—37, Itália 22—32, Amsterdam hollandi forint 1760—1820, Kopenhága dán korona 850—880, Kristánia norvég korona 808—88, Stockholm svéd korona 1192—1247, Brüsszel belga frank 257—67. A többi változatlan.

Ferencvárosi sertésjelentés: Dell hivatalos Szabadvásári maradvány 230, érkezett 521 sertés, 71 süldő, eladott 101, maradt 750 sertés és 71 süldő.

Árak: zsirserzés, fiatal, nehéz 1300—400, könnyű 900—1250.

Zártvásári maradvány 44. Üzlet nem fejlődött ki.

Terménytörszde zárlat: A mai terménytörszde rendkívül szilárd, különösen buzában igen nagymérvű drágulás állott be. Tengeri, zab változatlan, egyebekben az irányzat tartott.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tisztavideki 24200—500, egyéb 24200—5000 78 kilós tisztavideki 24500—25000 egyéb 24500—24700, rozs 14800—15200, tak árpa 12000—12500, sörárpa 14000—15000, zab 14800—15000, tengeri 12500—13000, korpa 68—70000.

A MANSz ipari szakosztályának jelölő értekezlete.

Tormay Cecil üdvözlöte Debrecen iparos társadalmának.

Tegnap délután nagy érdeklődés mellett tartotta meg jelölő értekezletét a MANSz ipari szakosztálya. A gyűlésen vicei Nagy Endréné, a MANSz lelkes és buzgó tagja elnökelt. Örömmel üdvözölte azt a hajlamos mozgalmat, amelyet a MANSz eszméi a helybeli iparos társadalom soraitban megindítottak. Ráműtatott arra, hogy milyen lelkes visszhang jött ebből a széles nagy táborban, amelyet összeraktartani, amellyel foglalkozni eddig senki sem akart.

Dr. Medveczky Károly főtitkár beműtatja Tormay Cecile országos elnökü üdvözlő levelét, amelyben a debreceni iparos társadalom felemelő, hazafias megmozdulása feletti örömeinek ad kifejezést és az értékes nemzetmentő munkára, az Uristeri áldását kéri. A levél folyamán jelzi, hogy egy megbeszélés és megállapított napon örömmel jön Debrecenbe, a lelkes kitartással dolgozó magyar asszonyokhoz.

Tormay Cecile üdvözlő szavai lelkes, örömmel fogadták és az értekezlet melegen ünnepelte a magyar asszonyok nagy vezérét.

Az értekezlet ezután Bessenyei Lajosné jelölő szakosztályi elnökségre. Nagy Endréné és Fuchs Imréné az alelnökségre. A MANSz helybeli választmányi tagságra pedig a következőket nevezték meg:

Erdődi Lajosné Fuchs Imréné. Fü-

löp Sándorné, Kardos Sándorné, Juhász Istvánné, Koller Ferencné, Ormós Józsefné, Prahács Józsefné, Szabó Károlyné, Veréb Lajosné MANSz tagokat.

Május 29-én, a MANSz rendkívül közgyűlésének keretében, tartja meg az ivaros szakosztály a maga ünnepélyes alakulását, melyen Debrecen magyar asszonyai egy táborban ünnepelik meg a MANSz térhódításának eme legszébb eredményét.

Színház.

Heti műsor:

Pénteken: Bolond Istók D) bérlet.
Szombat délután: A bőregér.
Szombat este: Bolond Istók.

Vasárnap délután: A falu rossza.
Vasárnap este: Bolond Istók.

Bolond Istók Kovács Terus, Woith Ilona, Unger, Roikó, László, Markovits és Szigei felléptével, esténként viharos sikert arat. Jegyelővét!

Bőregér operett, első délutáni előadása holnap háromkor!

Előkészületben. Az új rokon, Cserebere, Bajadér.

Bimbula főszereplésével a Senki lánya befejező része péntek, szombat az Apollóban. Jegyelővét!

Kacagó vig est vasárnap az Apollóban.

A mai létminimum: évi 510,000 korona.

A legújabb index.

A Szegedi Munkaadók Szövetsége szombaton délelőtt állapította meg a kollektív szerződés alapján dolgozó munkások béreinek indexszámát, amely hátfőn már életbe is lépett. Szegeden a munkabérek ugyanis az 1922 évi augusztusi buzaárak drágulásának megfelelő százlétkben emelkedtek. Az utolsó kimutatás szerint

a buzaárak a múlt évi augusztus elseje óta 208,4 százalékkal emelkedtek,

ennek megfelelőleg a munkabérek, 205 százalékkal emelte a Szegedi Munkaadók Szövetsége, az augusztusi béreket véve alapul. A legutolsó béremelésnél, április 1-én, 165 százalék volt a drágulási index, tehát egy hét alatt 40 százalékkal emelkedtek a munkabérek.

A szegedi munkaadók elnöke, Pongrácz Albert, különben a tisztviselői fizetések hasonló rendezésére is dolgozott ki tervet. Terve a következő: Vegyünk egy békebeli közepes fizetést, évi 1800 koronát. Ha a tisztviselő évi 30 korona javítást kapott, akkor nyolc év alatt évi 2040 korona fizetése lett.

Ha vesszük, hogy a husz koronás buza ára ma huszezer korona, akkor az áremelkedés ezerszeres.

Eszerint ma a közepes tisztviselői fizetés évi 2.040,000 koronának felel meg. Miután azonban a buza emelkedése nagyobb, mint más árucikké és a külföldi buza is olcsóbb, mint a magyar buza, az előálló 40 százalékos differenciát le kell számítani. Eszerint a békebeli viszonyokhoz megközelítőleg arányos és a lecsökkentett igényeknek megfelelő évi fizetés 510,000 korona lenne, ami havonta 42,500 koronának felel meg. (Egy közepes jó munkás ma 45,000 koronát keres egy hónapban.) A jobb tisztviselők és családok fizetése természetesen megfelelő arányban emelkedne.

Lucernamag

fehér bározás

PIAC-U. 51.
Telefon: 70

6 szanálnál.

Tudnivalók a cselédek kereseti adójáról.

A gazdasági munkások és cselédek kereseti adójának ügyében a mezőgazdasági kamarák közbelépése sikerrel járt. A pénzügyminiszter, számos vonatkozásban teljesítve a kamarák óhaját, most rendeletet adott ki (98.400—1923. VII.), amelynek főbb pontjai következők:

A mezőgazdasági cselédek általános kereseti adóját általánosan összegben kell megállapítani. A pénzügyminiszter által kiadott rendeletben, az általánosított adóteleknek az egész országban egységesen való megállapítása végett, a gazdasági cselédek négy adó osztályba sorozhatók. Az első adóosztályba sorozzák az évi 8 (nyolc) mázsa gabonajárandóság-nál (konvencionál) kevesebb birtokos cselédkeket, ezeknek az kereseti adója havonként 20 (husz) korona. A második adóosztályba azok a cselédek tartoznak, akiknek évi gabonajárandósága 12 (tizenkettő) mázsnál kevesebb, de a 8 (nyolc) mázsát legalább is eléri. Ezek havonta 50 (ötven) korona kereseti adót fizetnek. A harmadik adóosztályba sorozzák azokat a cselédkeket, kiknek az évi gabonajárandósága 18 (tizenhármas) mázsnál kevesebb, de a 12 (tizenkettő) mázsát eléri vagy meghaladja. Ezek havonta 80 (nyolcvan) korona kereseti adót fizetnek. A negyedik adóosztályba azok a cselédkeket sorozzák, akik legalább 18 mázsa vagy ennél is több évi gabonajárandósággal bírnak, ezek havonta 120 (százhusz) korona adót fizetnek. A benkesztos gazdasági cselédkeket, ha konvenciót nem kapnak, ugyanugy bírálandók el, mintha hasonló minőségű ellátást élvező házi cselédkei, adójuk azonban nem lehet több, mint egy hasonló munkakörű, ellátó konvenciósnál cselédé.

A feles dohány kereszeteit ugyanabba a négy adóosztályba sorozzák, még pedig a megmunkálásra vállalt dohányföld nagysága szerint. Negyedik osztályba tartozik az, aki 3 (három) holdnál nagyobb földet munkál meg, a harmadik adóosztályba tartozik az, aki 2 (kettő) holdnál nagyobb, de legfeljebb 3 (három) holdat munkál, a második adóosztályba az, aki egy holdnál nagyobb, de legfeljebb 2 (kettő) hold földet munkál, végül azt a dohánykertészt, aki egy holdnál nem nagyobb területet munkál meg az első adóosztályba sorozzák.

A somnás munkások adóosztályba sorozása a gabonajárandóságuk nagyságától függ, de kereseti adójuk csak munkájuk időtartama alatt, kötelesek fizetni.

A cselédek és munkások kereseti adóját általánosított összegben a közszolgálati elöljáróságok, illetve városi adóhivatalok állapítják meg. Evégből a munkaadók április 20-ig kötelesek bejelenteni cselédjelkeiket is adóköteles házmunkásaikat, és kötelesek bemutatni az eredeti bérleveleket, illetve munkabér szerződéseket.

A gazda köteles a megállapított adót, a cseléd vagy munkás fizetéséből levonni és havonként vagy negyedévenként a közszolgálati, illetve városi pénztárba befizetni.

Gazdaság

Már husz-valuta is lesz.

A kaposvári állatorvosok kérelme.

A felfordult gazdasági viszonyokra jellemző, hogy a legtöbb foglalkozási ágban nem a pénz a munkateljesítmény díja, hanem a buza. Jó békében csak az arany és ezüst valutát ismerik az emberek, ma azonban amikor minden emelkedik, a valuták száma is megszorodott. A legismertebbek ma a buza, liszt, kenyér, csizma stb. valuta.

Legújabb kétségtelen, Kaposvárról, a huszvaluta. Az állatorvosok ugyanis beadványban kérték a várost, hogy a vágóhídi és huszvizsgálati díjakat a husz alapján állapítsa meg s egy marha vizsgálati díja 1 kiló husz ára legyen.

Az érdekes kérelem ügyében a városi közgyűlés dönt.

Nyilttér*

Közhírré teszem, hogy fiam sáduvri kertész Mihályért semmiféle felelősséget nem vállalok. Semmi adósságát érte ki nem fizetek.

Özv. Kertész Mihályné,
H.-Nádudvar.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Kitűnő férfi fehérművek Frank Edénél

Felhívás.

Felhívhatunk azon gazdákat, kik nyugati fajta 2 éves vagy idősebb bikákat elhelyezni óhajtják, hogy azokat, 30,000 korona bikadíj és ingyevan legelő ellenében a Köntösgáti városi tehén csordában elhelyezhetik. Akik pedig a köntösgáti városi csordában tehenet óhajtának elhelyezni az a v. számvevőségénél (Városháza, 20. sz. szoba), a bikák pedig alól írott hivatalban (Dégenfeld-tér 5.) lehetőleg azonnal bejelentendők. Debrecen, 1923. április 19.

Városgazdai hivatal.

KONCZ képmefestő gyára: Debrecen, Péterfia-utca 30. és Arany János-u. 10. Gyász esetén festések 24 óra alatt készülnek.

Szülőpermetezők és alkatrészek Sodronykerítés, tűskész-huzal BÉSZLER ÉS DÁVID vaskereskedésben. (Kossuth-szobor mellett.)

Cserépkályhák, porocellán tüzhelyek, porocellánburkolatok, Bohamítottégla Timár-u. 11. Telefon 10-92. kaphatók

Nikkel, réz és lakkozott Lószerszámveretek, Butorveretek. Épületvasalások legjutányosabban. 0000 Széchenyi-utca 2. Bészler Lajosnál.

Eladó Hajduszentpéter, 40 év óta fennálló fűszer, csemege és vegyes-kereskedés italmérővel együtt. A főtéren a piac közepén szép berendezéssel. — Értekezni lehet KISS PÁL kereskedőnél.

OCSKA vasat, rozát és mindennemű fémeket legmagasabb árért veszek. Kovácsoknak használható. **Steiner** Eötvös-utca 110. — TELEFON 6-86.

Horganyozott fedéllemez, ráfvas, Sesztina Lajos vaskereskedésben.

Fenyőfa szállókaró, 170—200 cmig bármily mennyiségben kapható a legolcsóbb napi áron **Kolczér faterlepen,** Margit fürdő mellett Telefon 986.

Levelezés Várady Ica postregszámla levele van. 8656

Ajánlat Telefonok, csengők, villamos főzők, vasalókat gyárt, javít, vesz elad, cserél. Villamos szerelési anyagok, izzólámpák a legolcsóbb napi áron szereshető be Földvári, Debreceni I. elektrotechnikai gyárban. Debrecen, Széchenyi utca 55. Telefon 168. Tanuló felvétetik.

Uradalmi szakács és cukrász ajánlikozik — jobb házhoz vagy uradalomban. Cim a kiadóban. 8584

Bor kitűnő zamatu martinkai, hordó fejtélekben is kapható Füvészkert u. 14. könyvtárkereskedés. 8617

Helyben vagy vidéken 2 szoba, konyháért rendes béren felül — asztalos munkát, női varrást, végzek Szapapnos-utca 7. Kiss. 8560

Elcserelem szoba, — konyhás lakásomat, nagyobbért vagy két szobáért, ráfizetek Hajo-utca 20. ajtó 4. 8436

Üzletihelyiség átadó havi 1500 kor. 50% felémelve. Csapó u. 49. sz. 8657

Igen szép szoba, konyha, kamara és fűszermárás külön álló lakásomat elcserelem nagyobbért. Cim a kiadóban. 8634

Gazdasszonynak tanára 1 és 8 éves gyermekkel elmennék. Cim a kiadóban. 8520

Utcai bujorozott szoba intelligens házaspárnak, esetleg terményért kiadó. Darabos 16. 8646

Lekás csere azonnal, szoba, konyha, kis csajádnak) Eötvös-u. 21. 8771

Szoptató dadának ajánlokozom gyermekkel vagy gyermek nélkül. Levelét „Dada” jellegre a kiadóba kérek. 8520

Kereslet Szakácsné, aki fizetesen főz, uri házhoz felvétetik. Csak olyan jelentkeznek, akik állandó alkalmazást akar. Cim a kiadóhivatalban

Aranyat, ezüstöt, briliánt, zalogcédlé — vesz. Meghívásra házhoz is elmegy: Steiner Mihály, Hatvan-u. 2 sz. 1. emelet.

Masamód leány önálló munkás azonnal felvétetik, Arany János uca 41. kalap szalon. 8544

Veszek használt bujorokat, madracokat, szőrt, afrikot, jükröket, gyermekkoscskát mindenkor, Széchenyi utca 8. 193

Aranyat, ezüstöt, briliánt, hamis fogakat, arany és ezüst pénzeket a legmagasabb árban veszek, egyszerűn divatos ékszerek és órák állandóan rakárban szolid s olcsó árban kaphatók a Központi ékszerházban, — Plac utca 30. sz. 8619

Arany 10 és 20 koronást, ezüst 1 és 2 koronást, Aranyat, ezüstöt, briliánt, hamisfog, legmagasabb árban veszek. Stassik és Blajner, Csapó utca 12. sz. 202

Kovácssegéd, ki önállóan fűzőből dolgozik magas fizetéssel felvétetik iKshgyesi ut 18. 8600

Veszek olmot minden mennyiségben a napi áron Mátyé János, Csapó utca 29. 195

Asztalos tanuló magos fizetéssel felvétetik Szűz Mihály műasztalos, Salétrom lakánva. 8306

Kifutó leányka felvétetik Belgrádi rőfőszobába, Csapó u. 103. 8644

Fodrászsegéd kisegíteni felvétetik Henczfodrász, Bözörményi ut 23. 8640

Utcai bujorozott szoba előszobával rendelők város közepén keressék. Ajánlatok, Csapó utca 71. Antal Miklósné. 8647

Munkásleányokat — kisebbeket emelkedő fizetéssel alkalmazni — Szelenyi Árpád, Péterfia 46. 8668

Elárulástól, bódéktól Sas-utcai Ikenyér lerakásba felvétetik. — Behlen-u. 23. 8662

Szónokokat keresünk nyolc hold földbe. Hatvan-utca 1. I. 38. 8665

Ügyes elárulástól, bódéktól, Péterfia-utca 46. 8661

Üzlet, Nakással, berendezéssel átadó. — Cim a kiadóban. 8770

Úvegeket, kölnivizestől illatszerektől, brillantinos, egyéb fajtát vásárol Szelenyi Péterfia 46. 8639

Eladás Egy hold prima szőlő Hajdubagason pajtával eladó. Széchenyi-utca 55. 192

Tanyásbirtok 26 kat. hold városhoz közel eladó. Széchenyi-utca 55. 191

Eladó bor, bagosi 10 hl. Eötvös-u. 80. 8660

Egy szép, szedhető sátor fa álvány eladó. Szapapnos-u. 10. 8663

Kztél, vastag, 12 zles hosszú eladó. Hatvan-utcai kert, Diófa-u. 7. szám. 8659

Mindenféle jókarban lévő használt butor olcsón eladó. Garay-u. 16. 2. ajtó. 8624

Eladó

a sámsoni országton levő ház 19-ik sz. ház jó meneteű fűszerüzlet berendezéssel és korcsma helyiséggel (esetleg lakásnak is átalakítható) más vállalat miatt azonnal eladó. Értekezhetni ugyanott.

Eladó háromajtós tükrösszekrény, püsdívny, keményfaháló, íróasztal, tükrök, több butorok — Széchenyi-utca 8. 194

Eladók, hálószerbák, vaságyak, gyermekkoscsik, tóneszékek, mindenféle bujorok legolcsóbban Hatvan utca 34. szám. 8526

150 klg. szikad, sós szalonna eladó. Vigkedvü u. 48. sz. 8607

50 mázsa vefőburgonya róza és Voltmann eladó. Árpádtér 24. illatszertár. 8604

Eladó egy karikahajós varrógép, Csapókeret Zrínyi utca 19. 8582

Egy szürkegranit sirkó 140 cm m. juányos árért eladó. Pesti utca 37. 8599

Eladó egy háji kőporozó gép, Meszerna utca 22. 8524

Ház eladó Kar utca 44. számú, beköltözésre és Pacsirta utca 26. számu, mindkettő gazdálkodónak való, nagy telkek istállóval, a Pacsirta utcait odaadom három millióért, a máikat megegyezés szerint. Pataky, Csapó utca 18. 8546

Örkáron eladó. Kishegyesi ut 32. sz. alatt 1066 négyzetű föld. Cim a kiadóban. 8476

Patkányfogó földsz. eladó. Rákóczi 15. sz. 8657

55 hl. ujléai bor eladó, Vigkedvü Mihály utca 48. 8652

Borbély üzletberendezés eladó, komplett két személyre. Cim a kiadóban. 8643

Eke-talyiga, vasborona, szecska-vágó, Hadházi utca 27. 863f

Eladó 122 fókos fűszerüzlet berendezés. Telek u. 17. 8519

Süldök, malacok eladók. Görbe-utca 11. 8664

Eladó jutányosan 1 Veréb-féle permetező Meszerna utca 22. 857f

Zsir, prima 10 kg. eladó. Hajnal utca 27. keresztpület. 8645

Városi bunda nagyra béreléssel eladó. Megtekinthető Nagy József szücsnél, Szent Anna utca. 8645

Eladó ebédli asztal, széjhuzható, 12 személyes, sifon, ágybavaló löszormatrac, egyéb apróságok. Nyilas telep, Munkás utca 25. 8650

Porhajás 5000 l db. porhajás eladó. Saját termésű bor hordó és literenként. Szoboszlói ut. 11-a. 8667

Tégla lebontott új épületből, eredő, 30—40,000 db. a város belterületén eladó. Lovas-nál, Kossuth-utca 26. 8658